

Soovitused kutse korduvtaotlejatele

Kutse korduva andmise eeldused on:

(A) Erialase täienduse maht ja tase piisavad. **(B)** Töötamine erialal tõendatud.

Menetledes 2010. a. vastavalt uuele kutse andmise korrale (KAK) esitatud dokumente, puutus kliinilise psühholoogia kutsekomisjon kokku väga ebaühtlase vormistuse ja süstematiseerituse tasemega dokumentide kogumitega. Et anda kõigile võimalus õppida parimate taotluste kogemustest, koostas kutsekomisjon mõned soovitused abiks järgmisel kordustaotlemisel:

(A) täiendused

(1) Kui taotletakse korraga mitut kutset, siis esitada iga kutse kohta eraldi täienduste pass koos selles passis esitatud täienduste tõenditega.

"Eraldi" tähendab, et ühtsama täiendust ei saa esitada kahe kutse taotlemiseks, vaid taotleja ise otsustab, milline tema täiendustest millist kvalifikatsiooni tõendab. Lihtsalt kogu paki kopeerimine kahes eksemplaris ei ole "eraldi" selles mõttes, et tõendaks, kuidas iga kvalifikatsiooni kohta 4AP (6ECTS) kokku tuleb.

(2) Uus Kord lubab enesetäienduseks lugeda ka muid erialase enesearendamise vorme kui kursustes/õppepäevades osalemine. Ka need tuleks kirjutada täienduste passi.

Kahtlemata on aktiivne enesetäiendamine (uute oskuste omandamine ja juurutamine oma töös, uute meetodikate väljatöötamine, algajate juhendamine, erialasele auditooriumile esinemine ja kirjutamine jms.) töömahukam kui kursuste ärakuulamine. Koefitsiente, millega neid uusi tegevusi arvesse võtta, ei ole komisjon veel välja töötanud, sest ei taha seda teha isoleeritult kabinetivaikuses, vaid koos taotlejatega, tegelikult elust lähtudes. Kui mitmes taotlusvoorus on kogunenud piisav hulk hästi dokumenteeritud tegevusi, saab ka täpsemad nõuded kehtestada. Tõenäoliselt ei tule neid vajagi, sest kui vaadata aktiivsete tegevuste osakaalu ülempiiri, on selge, et kes juba õpetab-juhendab, teeb seda niikuinii suuremas mahus, kui üldse on võimalik arvesse võtta.

Nii edaspidi täiendusi planeerida kui kutsetaotlust vormistada aitab alljärgnev tabel.

	Ise täienduses osalemine	Maht %	Maht tundides
(a)	Õppimine kursustel ja töötubades	15-60 %	24-96 tundi
(b)	Osalemine konverentsidel	10-20 %	16-32 tundi
(c)	Uute oskuste omandamine ja rakendamine oma töös	15-20 %	24-32 tundi
(d)	Osalemine kovisioonides ja supervisioonides	10-20 %	16-32 tundi
	Kokku ise täienduses osalemine:	min 50%	vähemalt 80 tundi
	Teiste õpetamine ja juhendamine, teadmiste levitamine		
(e)	Praktikantide juhendamine, superviseerimine	10-20%	16-32 tundi
(f)	Ettekanded erialasele auditooriumile	kuni 20%	max 32 tundi
(g)	Publikatsioonid erialakirjanduses	kuni 30%	max 48 tundi
(h)	Erialaste trükiste toimetamine	kuni 20%	max 32 tundi
	Kokku teiste õpetamine:	max 50%	max 80 tundi

Kõige keerulisem on dokumenteerida uute oskuste rakendamist oma töös. Aga esiteks, kliinilise psühholoogi kutsestandard "IV tase – töötaja täidab analüüsimist ja otsustamist eeldavaid tööülesandeid muutavas olukorras" lubab loota, et selleski olukorras kliinilised psühholoogid iseseisvalt lahendused leiavad, ja teiseks, juba saime häid näidised tehtud tööst ja selle tulemustest. Tuleval aastal tuleb neid kindlasti rohkem.

(3) Täiendusi valides ja planeerides soovitab komisjon pöörata tähelepanu ka nende sisule. Oluline on täienduste mitmekülgsus ja kvaliteet.

Koguda viie aasta jooksul kõik 160 tundi vaid ühes kitsas töövaldkonnas ei taga kliinilise psühholoogi kvalifikatsiooni säilimist. Komisjon võtab arvesse, kas on täiendusi erinevatest töövaldkondadest (diagnostika, psüühikahäired, psühholoogilised meetodid, psühhoteraapia, rehabilitatsioon vms.) Ka on oluline säilitada kontakt psühholoogiade arenguga. Vähemalt pool kursuste mahust peaks olema akrediteeritud ülikooliprogrammidest ja/või tõendus põhiste teooriate ja meetodite valdkonnast.

(B) Töötamine erialal

Arvesse läheb töötamine psühholoogina, nii nagu esmataotlemiselgi. Kuna kutsetunnistus on tõend kutselise psühholoogina töötamise kvalifikatsiooni kohta, siis nii Kutseeadus kui kliiniliste psühholoogide kutse andmise kord (KAK) käsitlevad erialastaažina kutsetööd. Psühholoogiaga tegelemine ega psühholoogia rakendamine mõne teise kutsetöö raames ei ole Kutseeaduse ega kutsete omistamise süsteemi objektiks.

Ka kutsekvalifikatsiooni säilitamiseks nõutava töö maht on hakanud tekitama probleeme ja küsimusi. Seetõttu uuendatud KAK täpsustas selle samas mahus, nagu see on sätestatud Europsy kvalifikatsiooni säilitamise nõuetes: peab olema tõendatud vähemalt 3 aastat töötamist psühholoogina vähemalt 400 tundi aastas viimase 5-aastase perioodi jooksul.

Kutsekomisjoni nimel,

Maie Kreegipuu
kutsekomisjoni esimees.